

Č.

Jméno

Adresa bydliště Adresa školy
(Jméno a adresu vyplňte až po ukončení soutěžního kola, zejm. u prací postupujících do vyššího kola.)

**Národní institut dětí a mládeže MŠMT, zařízení pro další vzdělávání pedagogických
pracovníků a školské zařízení pro zájmové vzdělávání,
Na Poříčí 4, 115 30 Praha 1**

**Dějepisná olympiáda
42. ročník – 2012/2013**

Zadání úkolů školního kola – test

Tematické zaměření ročníku: „Od pohanských zvyků ke křesťanským tradicím“
(s využitím vzdělávacích oblastí Člověk a společnost (Dějepis, Výchova k občanství) a Jazyk a
jazyková kultura (Český jazyk a literatura)

Důležité upozornění – u každé otázky je rámeček, který uvádí maximální počet bodů za otázku, do
prázdného políčka se pak doplní získaný počet bodů. Celkem je možné získat **70 bodů** + 1 prémiový.

Úkol č. 1

Z pravěké společnosti se vydělovali jedinci, o kterých se tvrdilo, že dokážou rozmlouvat
s bohy a tlumočit jejich přání ostatním. Těmi jedinci byli:

č _ _ _ _ _ š _ _ _ _ k _ _ _

3 body	
--------	--

Úkol č. 2

Lidové zvyky a způsob života našich předků nám přibližují muzea lidových staveb v přírodě.

Napiš, jak se tato muzea nazývají.

1 bod	
-------	--

Úkol č. 3

Slované uctívali mnoho bohů. Ze slabik slož jména čtyř z nich. Pozor, ne všechny slabiky
budou použity.

ROG, NEH, ŽIC, VE, SVA, RUN, MAD, RO, LES, SVA, PE, SUN

1.

2.

3.

4.

4 body	
--------	--

Úkol č. 4

K pojmům přiřaď charakteristiku (k číslici příslušné písmeno):

1. evangelium _____ 2. první křesťané _____

3. Bible _____ 4. pohané _____

a) svatá kniha židů i křesťanů, b) nevyznávali víru v jediného Boha, c) radostná zvěst o
příchodu Krista d) vesměs Židé

4 body	
--------	--

Úkol č. 5

Napiš, jak se nazývá slovanský bůh Slunce, války, úrody a hojnosti, jehož sochu vidíš na fotografii .

.....

Uveď lokalitu, kde se nachází tato jeho socha?

.....

(**nestačí** jen název pohoří)

2 body	
--------	--

Úkol č. 6

Doplň text.

Narození, které si připomínáme o, provázelo mnoho podivuhodných úkazů i zlá lidská vůle. Začala se také šířit zvěst, že se právě narodil nový král Židů . Když se to doslechl tehdejší židovský král (H)....., nechal bez milosti v Betlémě povraždit všechny právě narozené, aby ochránil svůj trůn. Nad malým však bděl Bůh, a tak na výzvu anděla uprchl jeho otec..... s rodinou do(E) Teprve když židovský král zemřel, vrátili se zpět do (N).....

4 body	
--------	--

Úkol č. 7

Oprav popletené pranostiky, napiš.

Na sv. Václava chladna zrána.

Sv. František přijíždí na bílém koni.

Sv. Martin noci upije.

Sv. Anna čtyřicet dní kape

Lucie, zahání lidi do chýšek.

Medardova kápě bývá bláta záplava.

6 bodů	
--------	--

Úkol č. 8

V České republice existují oblasti, kde si obyvatelé dodnes uchovávají vlastní tradice. V přesmyčkách jsou ukryty ty nejznámější. Vyhledej je.

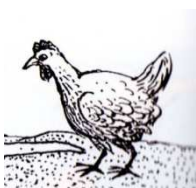
SKOCHOD VÁCKOSLO

SKOLAŠVA NÁHA

2 body	
--------	--

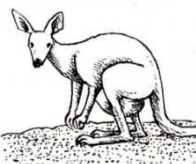
Úkol č. 9

Napiš, ke kterým pranostikám se vztahují následující obrázky.

1.leden

.....
.....

6.leden

.....
.....

2.únor

.....
.....

3 body	
--------	--

Úkol č. 10

K charakteristice připoj název svátku, použij nabídku.

a) podzimní vzpomínka na všechny, kteří tu už nejsou

b) doba očekávání příchodu Mesiáše na svět od čtvrté neděle před Božím hodem vánočním

.....

c) podzimní židovský svátek rozsvěcování osmiramenného svícnu, kdy se zpívá, hraje a vypráví

.....

Vyberte z nabídky správné odpovědi: *Den všech svatých, pesach, Den děkování, posvícení, advent, Tři králové, chanuka, Dušičky, masopust*

3 body	
--------	--

Úkol č. 11

Významnou událostí v životě českého státu byl křest knížete Bořivoje. Zakroužkujte správné odpovědi.

1. Bořivoj byl pokřtěn

- a) na Mojžírově dvoře
- b) na Svatoplukově dvoře
- c) ve východofrancké říši

2. Zřejmě Bořivoje křtil

- a) Svatopluk
- b) Metoděj
- c) Václav

3. Podle legendy byla později pokřtěna také Bořivojova manželka

- a) Drahomíra
- b) Anežka
- c) Ludmila

3 body	
--------	--

Úkol č. 12

Urči české patrony kolem sv. Václava u jeho pomníku na Václavském náměstí.

a) přijala s manželem Bořivojem křest:

b) Slavníkovec, pražský biskup, zavražděn pohany:

c) založil benediktýnský klášter v Sázavě:

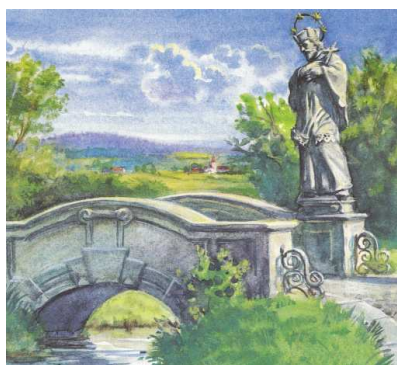
d) zakladatelka prvního špitálního bratrstva, založila řád klarisek:

.....

4 body

Úkol č. 13

Podle obrázku identifikuj jednoho z nejpopulárnějších českých svatých.

.....

1 bod

Úkol č. 14

Podle charakteristiky urči významnou osobnost našich národních dějin.

Byl mladší než jeho bratr. Studoval filozofii, literaturu, ovládal řečtinu i slovanský jazyk.

Pocházel ze Soluně. Sestavil slovanskou abecedu, přeložil první bohoslužebné texty. V roce 863 se vydal s bratrem na Velkou Moravu. V roce 867 byl papežem pozván do Říma, odkud se již nevrátil.

.....

1 bod

Úkol č. 15

Který literární žánr vypráví o životě světců?

1 bod

Úkol č. 16

Seřadte uvedené slavnosti a zábavy odehrávající se v našich zemích od nejstarší po nejnovější (podle doby vzniku):

Májáles – Velikonoce – rytířský turnaj – ples – biograf (kino) – masopust

.....

1 bod

Úkol č. 17

Uveď jméno světce, který proslul svou štedrostí k ostatním a z jehož jména se v USA vyvinula postava Santa Clause. Uveď přesné datum, kdy slavíme jeho svátek.

jméno světce: datum:

2 body

Úkol č. 23

V září si připomínáme patrona české země. Dříve se v tomto dni konaly mše a poutě.

Napiš, jak se tento patron jmenuje.

Kdy má svátek? (den, měsíc)

2 body

Úkol č. 24

O tomto svátku bylo zvykem rozsvěcet svítilny a lampiony. Tradičně se tento den podávala

pečená husa? Napiš jméno světce, jehož svátek byl takto slaven.

1 bod

Úkol č. 25

Utvoř správné dvojice (k číslici přiřaď písmeno):

1. Květná neděle	a) poslední večere J. Krista
2. Zelený čtvrtek	b) Ježíšovo vzkříšení z mrtvých
3. Velký pátek	c) svěcení ohně
4. Bílá sobota	d) Ježíšův příchod do Jeruzaléma
5. Boží hod velikonoční	e) ukřižování J. Krista

1. __, 2. __, 3. __, 4. __, 5. __

5 bodů

Úkol č. 26

Štědrý den byl doprovázen řadou pověr a zvyků.

a) Které zvyky souvisí s uvedenými obrázky? Alespoň jeden z nich podrobně vysvětli.*

.....

.....

.....

.....

b) Která pověra je spojena s tímto obrázkem?

.....

4 body

* 1 prémiový bod za správné vysvětlení